

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primească la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Cristos a înviat!

De Dr. I. Broșu

Nu cunosc sărbătoare pe fața pământului, care să ne umple inima cu nădejdi bogate ca această luminoasă zi, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa. Nu cunosc dimineața mai senină, decât aceasta, când poporul cu vârtelniți de ciară în mâni aleargă spre biserică, din mijlocul căreia cu glas de biruință le vestește preotul înălțătoarele cuvinte: „Cristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le“...

Mai dedemult, biserica din vechime împreunase la un loc cele două sărbători, adică cea a răstignirii și cea a învierii, botezând-o pe una Paștile răstignirii iar pe cealaltă Paștile învierii. Fapta aceasta nu este fără de însemnătate pentru noi cei ce viețuim în vremurile de astăzi. Căci bucuria aceasta mare, clocotitoare, a Învierii, purcede tocmai din jelanul răstignirii de Vineri, iar răstignirea se schimbă într'o sărbătoare veselă de mântuire, a omenirii și de împăciuire pusă între pământ și cer, abia dacă s'a întărit odată cu pecetea Paștilor celor frumoase și izbăvitoare. Paștile sunt ca un puternic și învingător *amin*, pe care-l rostește D-zeu din raiu la sfârșitul celor din urmă cuvinte ale Mântuitorului pe cruce; sunt semnul, că jertfa de sânge adusă de Cristos pe dealul Golgotei n'a fost zadarnică; sunt chieșia cea mai deplină, că de atunci înainte nu va mai stăpâni pe pământ stricăciunea și nu va mai biruî moartea cu duhurile și întunerecul ei, ci viața!..

Trei sunt foloasele duhovnicești pe cari le putem scoate din strălucita faptă a Învierii Domnului și anume: ni s'a întărit credința, ni s'a deșteptat nădejdea, ni s'a

aprinș în inimi flacăra pâlăitoare a iubirii.

Mai întâi *credința*.

Cunoaștem multe lucruri în lumea aceasta, cari nu sunt date omului să le priceapă însă cu mintea lui neîndemânatecă; sunt multe fapte, cari ori cât de ager ai fi la gândire, nu le poți tălmăci în nici un fel.

Insă dacă Isus n'ar fi înviat din morți, de bunăseamă că toată credința noastră și însuflețirea față de biserică, ar fi trebuit să ni se spulbere din suflet și să se împrăștie întocmai ca fumul în văzduh...

Prin învierea lui Isus a biruit deci crucea, această neasămănată icoană a credinții creștinești, căci învingerea ei a potolit mânia cerului deasupra oamenilor, a săvârșit împăcarea lumii, a schimbat pământul în raiu, a zdrobit lanțurile morții, a stârpit puterea întunerecului, a întors pe oameni din rătăcire, a făcut să salte la lumină adevărul, a dărâmat capiștele idolilor, a sădit în inimile noastre fapta cea bună și-a întemeiat bisericile...

Și-acum *nădejdea*.

Învierea lui Cristos ne-a dovedit cu toată trăinicia, că moartea trupească nu este un rău așa de mare precum ni se înfățișează la cea dintâiu privire. Ieșirea lui din mormânt ne-a făurit și nouă nădejdea învierii. Și aceasta înseamnă foarte mult. De câteori n'avem în viață lipsă de nădejdea ceastă? Dar în timpurile noastre de urgie, acum chiar când atâția din frații, din copii, și din părinții noștri aleargă ca să moară pe câmpurile de luptă, cum am fi în stare să ne mângăiem oare, dacă Isus nu ne-ar fi lăsat prin strălucita

sa pildă, încrederea, că aceia cari și-au vărsat sângele și au murit pentru patria lor, vor învia iarăș?

Să judecăm drept: noi știm, că sus ca să poată învia a trebuit să moară, să sufere durere. În lucrul acesta găsim iarăș tăinită o învățătură mai adâncă, și anume, că lucruri mari nu se pot câștiga niciodată fără de jertfe mari... Cu gândul *acesta* trebuie să ne mângăiem astăzi. Sute de mii din vitejii fii ai poporului românesc, sufer acum și își jertfesc viața în felurite locuri. Ei o fac aceasta cu bucurie, pentru ca mai târziu poporul întreg, dimpreună cu cei rămași acasă, să poată învia însă! Cum, mă veți întreba, neamul nostru e mort oare, și nu trăiește? De sigur că nu; noi știm că trăim, că suntem, că însemnăm ceva, dar nu toți cei chemați au voit să recunoască lucrul acesta. Noi vrem să le-o dovedim; vrem să murim, ca să putem arăta că suntem vii; vrem să ne vărsăm sângele din belșug pentru pământul patriei, pentru că să ni se cunoască apoi învierea; vrem să ne jertfim pentru ca din jertfa noastră să izbucnească biruința noastră mai deplină. Pentru aceea moartea vrednicilor ostași ai neamului românesc, nu trebuie să ne întristeze ci dinpotrivă să ne dea nădejde. Căci știm așa de bine, că atunci când sămănam grâul în pământ, dacă nu moare și nu putrezește mai întâiu partea din afară a grăuntelui nu poate răsări sămânța, Dar partea din lăuntru rămâne vie. Tot asemenea suntem și noi. Trupurile noastre au murit acum și s'au dat firii spre stricăciune, dar ne-a rămas în schimb sufletul, și cu fiecare moarte de pe câmpul de luptă, numărul învierilor noastre crește. Moartea se schimbă azi pen-

tru noi într'o icoană măreață: ea înseamnă biruința și învierea noastră!...

Și în sfârșit iubirea.

Prin învierea lui Cristos, ne-am apropiat par'că cu toții mai tare unul de altul, și ne-am simțit mai frați decât totdeauna. Căci pe-aceia pe care-l vezi că suferă îl iubești mai mult... Sărbătoarea Paștilor este sărbătoarea iubirii celei mai înalte creștine, și a înfrățirii sufletelor — Și în clipa aceasta îmi vin în minte mamele și soțiile iubitorilor nostri ostași, din câmpiile pustii ale Galiției. Sărmane femei! Eu știu că voi plângeți, că bucuria învierii va găsi atât de puțin loc deastădată în inimile voastre, păsările ciripesc pe ramuri atât de frumos, dar voi nu le-ascultați; clopotele sună din turnuri atât de dulce dar voi nu le-auziți; florile își irosesc mireazma lor, dar voi nu li-o simțiți. In ochii voștri sunt lacrimi numai, iar sufletele vă sunt sbuciumate de jale. Ce să vă spun, și cum să încerc să vă mângâi? Care să fie acel cuvânt fermecat, ce-ar putea turna sfântul mir al alinării pe inimile voastre? Cu ce să vă asemăn și cum să vă pot liniști, cu o picătură numai, durerea ce vă înfrânge? Voi sunteți întocmai ca miroșiștele din sf. Evanghelie, cari s'au dus plângând, Dumineca dimineața, să tămâieze și să ungă cu mirodenii trupul Domnului nostru I. Cristos. Și plângeau pe drum, plângeau mereu... Dar lacrimile lor au încetat îndată cum au băgat de seamă, că cel mort nu era în stăpânirea pământului, ci înviașe, și câștigase și lumii întregi învierea. O iubite mame și soții ale morților ostași, zvântați-vă lacrimile și potoliti-vă plânsul vostru amarnic. Din durerea voastră va răsări bucuria cea mare a neamului românesc. Binecuvântată fie clipa în care ați dat voi naștere acelora, cari ne-au făcut să cunoaștem că poporul nostru nu poate fi călcat în picioare atunci, când își împlinește datorința și moare cu bucurie pentru biruința nemuritoare patrii. Potoliți-vă plânsul deci în glasul argințiu al clopotelor de înviere și'n cuvintele de bunăvestire ale bisericii. Mângâiați-vă dimpreună cu vorbele poetului, care-și sfârșește minunata sa poezie botezată „La Paști“ în felul următor:

» Ah iar în minte mi-ai venit

» Tu mamă micilor copii!

» Eu știu, că și 'n aceste zile

» Tu plângi pe al tău copil dorit!

» La zâmbet cerul azi ne chiamă

» Sunt Paștile! Nu plânge mamă!»

Dr. I. Broșu.

Răvașul războiului european.

Lupte din Carpați Opintirile Rușilor de lângă Wiskow.

Budapesta, 23 Martie. In Carpați, pe linia dintre pasul Uzsok și coama muntelui Konier luptele țin încă. In ultimele două zile am respins iarăș atacurile dușmane și am făcut prizonieri 3300 de soldați dușmani. Intr'o luptă, care s'a dat pentru o înălțime de lângă Wiskow ni-a succedat, ca să-l scoatem pe dușman din propriile-i poziții. Am prins 8 ofițeri și 575 de soldați dușmani. Pe celelalte părți ale frontului nu e nimic de semnalat. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Inălțimile din fața Cernăuților cucerite dela Ruși.

Budapesta, 24 Martie. Pe linia vestică a Carpaților până la pasul Uzsok e în curgere o luptă, care ține și acum cu mare vehemență. Mari forțe rusești au trecut în contra atac. Pentru pozițiile de pe înălțimi se dau lupte îndârjite. Intre Prut și Nistru, în partea nordică a Bucovinei au avut loc mai multe ciocniri, în urma cărora l-am scos pe dușman din câteva sate și l-am silit să se retragă spre granițe. Am cucerit, curățindu-le de Ruși, înălțimile din nordul Cernăuților, pe celălalt mal al Prutului, înălțimi, de pe cari se făceau atacurile... dușmane îndreptate contra orașului.

De pe câmpul de operații din Carpați și Galiția de vest n'avem nimic de semnalat. Pe valea cursului de jos al Dunaietului am aruncat în aier un pod rusec. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Lupte de artilerie pe frontul sârbesc.

Budapesta, 25 Martie. In Carpați, pe linia dinspre vest dela pasul Uzsok am respins atacuri înverșunate rusești. Aici lupta ține încă. Ziua de ieri s'a scurs mai în liniște pe unii sectorii. Am făcut iarăș prizonieri 1500 de soldați dușmani. La Wiskow am zădărnicit un atac dușman îndreptat în contra pozițiilor ocupate de noi în 22 luna curentă. Pe celelalte părți ale frontului n'a fost nimic de semnalat.

Pe câmpul de operații dela sud: In timpul din urmă s'au dat între Dunăre și Sava lupte violente de artilerie. Situația generală însă a rămas neschimbată. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Atacurile înverșunate ale Rușilor respinse.

Budapesta, 26 Martie. Luptele violente din Carpați țin încă. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat de repețite-ori — atât ziua, cât și noaptea, — în contra noastră. Situația generală a rămas însă neschimbată. Pe teritoriul din sudul localității Zaleszczyki trupele noastre i-au luat dușmanului 11 puncte de razim făcând totodată mai mult de 500 de prizonieri.

Pe frontul din Galiția de vest și Polonia rusească se dau lupte de artilerie. Am fost siliți să bombardăm, — aprinzându-l — turnul bisericii din localitatea Paradyz, spre sudost dela Suljow, deoarece

am constatat, că artileria dușmană își așezase în el un post de recunoaștere. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Trupele noastre din Șemislul. Ce spune cartierul nostru general.

Impotriva știrilor rusești privitoare la căderea cetății Șemislului se stabilește în mod neîndoios, că ruinele cetății au fost cedate Rușilor la ordin, fără o provocare de mai înainte și fără tratative (înțelegeri) cu Rușii, după o nimicire pregătită deja înainte și amănunțit a întregului material de războiu.

Numărul garnizoanei constă în ultima săptămână a împresurării din 44,000 trupe de infanterie și artilerie (în două din trei părți glotași), din cari sunt de scăzut 10,000 oameni pierderi cu prilejul celei din urmă cercări de a rupe cercul de împresurare, mai departe sunt de scăzut muncitorii, servitorii și îngrijitorii de cai, luați în serviciul militar, apoi personalul căilor frate și a telegratelor și în fine 28000 soldați bolnavi și răniți aflători în spitale.

Armatura cetății constă din 1050 tunuri de calibru vechiu, cari au fost nimicite.

Respingerea ultimelor atacuri rusești în noaptea spre 22 Martie a urmat numai prin focul infanteriei și a mitrailezelor precum și prin unele tunuri sistemul 1861, deoarece celelalte tunuri fuseseră distruse.

Ce spun Rușii despre căderea cetății Șemislul.

Budapesta, 23 Martie. Agenția telegrafică ungară anunță: Comunicatul oficial rusec ocupându-se cu căderea cetății Șemislului constată, că încă cu două săptămâni înainte de aceasta Rușii au început să bată întăriturile cetății cu tunuri grele, fapt la care artileria austro-ungară a răspuns minunat.

Conform comunicatului rusec i-a succedat într'acestea dușmanului ca să doboare un aeroplan austro-ungar, adecă să-l silească pe pilotul acestui aeroplan — în urma unei scăderi la motor să se coboare înainte de a ajunge în cetate. Evident că atunci au câștigat Rușii informații asupra stării critice (slabe) din Przemysl (Șemisl) și au început apoi a bate cetatea într'una cu tunuri grele.

In 19 Martie apoi — urmează acest comunicat — trupele de honvezi, cari luptau foarte tejește, au întreprins o ieșire din inelul puternic al întăriturilor cetății, dar s'au trezit față 'n față cu trupe rusești foarte puternice prin rândurile cărora era cu neputință de a străbate. Soldații unguri s'au retras apoi în cetate, după amiază, de timpuriu, după o luptă foarte vitează și după o izbire înverșunată.

Ceva mai târziu apoi au început nimicirea întăriturilor, a materialului de războiu, precum și a materialului explosibil. Detunătura puternică a sguduit întreg ținutul.

Trupele rusești din partea dinspre vest precum și cele dela nord credeau, că în direcția ostică ține o aprigă luptă de artilerie. Ele nu știau că garnizoana nu mai era în stare să apere cetatea din cauze, neatârătoare de voința ei. Ba deduceau chiar din bubuiturile puternice, că poate dinspre vest sosesc trupe austro-ungare de scăpare deoarece un comunicat din 16 l. c. al statului major rus vorbind despre în-

versumarea luptelor din Carpați spune, că trupele austro-ungare luptă cu puteri supra-omenesti și n'au părăsit nădejdea de-a mântui Șemislu care tot mai mult amenință să cadă.

Luptele uriașe din Carpați.

Budapeta. — Dela cartierul presei se anunță: Rușii au atacat în luptele re-luate la Ducla, cu întăririle ce le-au primit. In Stropko și Giralt se aude noaptea bubuitul tunurilor. Pierderile Rușilor sunt foarte mari.

Viena. — Frontul de 150 kilometri s'a fărâmițit în numeroase lupte izolate, și e greu de judecat, care dintre acestă e cea mai importantă, totul atâră dela aceea în ce loc își încordă Rușii mai mult puterile.

Milano. — „Secolo“ scrie că luptele ce se dau în Carpați, cari și până acum avuseră proporții uriașe, au devenit cele mai îngrozitoare în istoria lumii prin mărimea și violența lor. Atât trupele rusești cât și cele austro-ungare își dau silința cu o îndârjire și vigurozitate nemaipomenită să-și execute planurile. Rușii și-au sporit armata în 2—3 zile așa zicând cu o nouă armată și numai așa s'au putut menține în sectorul apusean al Carpaților față cu atacurile vehemente de pe întreg frontul. Sfârșitul luptelor încă nu se poate prevedea. Poate că pe întreg frontul nu se va putea decide soarta luptei în scurtă vreme, ci se va arăta numai că există puțința de a sparge frontul sau nu.

Luptele Germanilor în Franța și față de Ruși.

Berlin, 23 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Am respins două atacuri de noapte, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra noastră la Karency spre nord-vest dela Arras. In Champagne a succes explozia minelor aruncate de trupele noastre asupra meterezelor dușmane; spre nord dela Beau Sejour am respins apoi un atac de noapte al Francezilor.

Esirile mai mici, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră la Combrès, Apremond și Flirey au rămas fără reușită. Atacul, pe care Francezii l'au îndreptat în contra noastră spre nordost dela Badonviller s'a izbit de focul nostru; dușmanul a suferit aici pierderi foarte grele.

Piloții dușmani au aruncat iarăș bombe asupra Ostendei. Nu le-au succes să ne cauzeze pagube în sens militar; aceste bombe au omorât însă și rănit mai mulți Belgieni. Spre nordvest dela Verdun focul trupelor noastre a doborât un aeroplan francez. Un alt aeroplan, în care erau doi subofițeri francezi, a fost silit de focul nostru, ca să se coboare la Freinburg. Pe pasageri i-am făcut prizonieri.

Pe câmpul de operații dela ost: Trupele noastre, cari urmăreau pe Rușii alungați din Memel au ocupat localitatea Russisch-Kralniger eliberând din mâinile dușmanului 3000 de cetățeni germani, pe cari acesta-i târăse cu dânsul. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră pe ambele maluri ale Orzitei.

Francezii ținuți pe loc. Rușii fugăriți din Memel, Un cuvânt cătră frații din Șemislu.

Berlin, 24 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: In Champagne țin numai lupte de artilerie. La Bois de Pretre, spre nordvest dela Pont-à Mouson, l-am res-

pins pe dușmanul, care voiă să ne ia stăpânirea unui teritor ocupat de noi. Atacurile, pe cari dușmanul și le-a reînuit la Reichsackerkopf, spre nordost dela Badonville, le-am respins. La Hartmannsweilerkopf s'au iscat noi lupte cari țin încă și acum.

Pe câmpul de operații dela ost: Trupele noastre, cari îi urmăresc pe Ruși spre nord dela Memel au prins la Polangen 500 de soldați dușmani, i-am luat apoi dușmanului trei tunuri și trei mitraileze și i-am luat vitele, caii și alte animale de casă răpite dela cetățenii germani. La Langsargen, spre sudvest dela Turoggen și spre nordost dela Mariampol am respins atacurile rusești cauzând dușmanului mari pierderi. Spre nordvest dela Ostrolenka au zădărnicit mai multe atacuri rusești. Aici am făcut prizonieri 20 de ofițeri și mai mult de 2500 soldați luând totodată și cinci mitraileze.

Spre ost dela Plock a dat fiasco o ieșire a Rușilor.

Armata germană datorează mulțumite recunoscătoare vitezei garnizoane a cetății Przemysl, care după 4 luni de rezistență plină de jertfă a putut fi învinsă numai prin foame.

Luptele se țin lanț pretutindeni.

Berlin, 25 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Abstrăgând dela încăierările neînsemnate de pe înălțimile Maas, spre sudost dela Verdun, precum și de pe înălțimea Hartmannweilerkopf, încăierări, cari țin și acum s'au dat pe acest câmp numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela ost: Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră spre ost și spre sudost dela Augustow, precum și la Jednorosek, spre nordost dela Eransis.

Berlin, 26 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Pe înălțimile Maas, din nordul Verdun-ului, Francezii au încercat la Combres să ne ocupe o poziție, dar după câteva izbiri violente i-am respins. Pe Hartmannsweilerkopf lupta ține încă.

Pe câmpul de operații dela ost: Am respins atacul, pe care Rușii l'au îndreptat în contra strămtorii de locuri dinspre ost dela Augustow.

Telegramele mai nouă.

Budapeta, 27 Martie. Pe frontul cîn Carpați am zădărnicit noi atacuri violente rusești cauzând dușmanului pierderi foarte grele. Lângă Bányavölgy, precum și spre sud dela Vadul Laborței, pe ambele laturi ale acestei văi, lupta decurge mai departe cu o mare vehemență. In Bucovina, spre sud-ost dela Cernăuți trupele noastre au respins după o luptă violentă forțe mari rusești aruncându-le spre hotar; au ocupat apoi mai multe localități făcând prizonieri peste o mie de soldați și capturând două tunuri.

In Polonia rusească, precum și în Galiția de vest n'a obvenit nici o schimbare.

— 28 Martie. Pe valea Ondavei și a Laborței am respins sângeros mai multe atacuri rusești. Pe înălțimile din dreapta și stânga acestor vă începând de eri dimineață s'a mai moderat vehemența luptelor. Atât în decursul zilei, cât și noaptea se desfășură lupte de artilerie.

Pe ceialalt sector ai frontului din Carpați lupta ține cu aceeaș îndârjire. Am făcut prizonieri 1230 de de soldați ruși. Urmărind pe dușman, în nordul Bucovinei am mai făcut două sute de prizonieri. In Polonia rusească precum și în Galiția de vest situația a rămas neschimbată. — General Höfer.

Budapeta, 29 Martie. In Carpați lupta se desfășură mat departe. Eri am respins după o luptă de mai multe ore atacul, pe care Rușii l'au îndreptat în contra înălțimilor din vestul liniei Bányavölgy și i-am cauzat dușmanului pierderi foarte grele. Regimentele diviziei Nr. 4 de

cavalerie, precum și trupele brigădei 1 de infanterie întocmai, ca și în luptele anterioare s'au luptat brav și acum respingând sângeros esirile repetite ale dușmanului covârșitor la număr. Atacurile de noapte, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre din vestul pasului Uzsook s'au izbit de focul eficace al trupelor noastre.

Pe frontul din Galiția de sud-ost au fost lupte de artilerie. Am respins unele forțe rusești, cari înaintaseră în contra noastră peste Nistru, spre ost dela Zalesyck, și pe cari după lupte violente le-am aruncat peste râu.

In Polonia rusească și în Galiția de vest s'au dat pe unele locuri numai lupte de artilerie.

In Polonia, lângă Lososina, am zădărnicit pe deplin un atac rusec. — General Höfer.

Mare agitație în Reichstag.

Reichstagul german a fost Sâmbătă teatrul unor scene foarte agitate, provocate prin atacurile deputatului social-democrat Ledebour, îndreptate împotriva autorităților din Alsacia și Lorena și împotriva comandamentului armatei.

Despre ședința aceasta se anunță: Continuând Reichstagul în ședința de Sâmbătă discuția asupra bugetului ministrului de interne, după deputatul social-democrat Stadthagen și Hausmann, cari au vorbit despre stările provocate prin cenzură, deputatul social-democrat Ledebour a făcut o critică legii privitoare la măsurile excepționale și cerând readucerea dreptului de întrunire și întrebuintarea liberă a limbior, a atacat cu putere autoritățile administrative civile, cari germanizează ținuturile locuite de Francezi. Aceasta ne dă explicarea — a spus deputatul Ledebour — că Alsacienii și Loreni doresc să ajungă sub stăpânire franceză. (Sgomot, întreruperi în dreapta: Unde e pacea internă a țării?)

Ledebour, continuând: Iscălesc tot ce-eace s'a spus aci spre gloria bravelor noastre trupe și a comandanților. Faptele politice ale conducerii armatei dovedesc însă, că aceasta nu se găsește la înălțimea situației. M'am îngrozit, când am cetit anunțarea, că pentru fiecare sat, pe care l'au cuprins Rușii, Germanii vor da foc la trei sate rusești.

Liebkecht (dep. socialdemocrat): Barbarie!

(In aripa dreaptă să ridică o furtună de protestări. Strigăte: Ne mai pomenit! Nu vrem ca conducerea armatei să fie atacată în acest chip!)

Vicepreședintele Dowe îl îndrumă la ordine pe deputatul Liebkecht.

Ledebour continuând declară că aceasta dispoziție a conducerii armatei lovește chiar acea parte din populațiune, cu a cărei prietenie imperiul german trebuie să socotească. (Sgomot).

Vicepreședintele Dowe declară, că nu poate îngădui o astfel de critică la adresa armatei.

Deputatul Ledebour își continuă discursul în acelaș ton, dar se pornește din nou furtuna de protestări și un sgomot asurzitor umple sala de desbateri. Deputații sar agitați din bănci. Social-democrații îi strigă oratorului:

Vorbești poate în numele partidului Dumnitale?

Restabilindu-se liniștea Ledebour spune că politica germană trebuie să apuce pe un astfel de drum, încât popoarele să vază în Germania un scut al libertăților lor. Aceasta e părerea mea ca socialdemocrat și pa-

triot german (Iaritate sgomotoasă). Aceste le spun în interesul iubitei mele patrii germane și în interesul Europei. (Contraziceri strigăte de „Pfui“, sgomot).

Secretarul de stat *Dr. Dellbrück* declare că nu consideră de corăspunzător situației de azi de a da un răspuns la această vorbire.

Oratorii partidelor conservativ — național-liberal, progresist și al centrului progresist și al centrului protestează împotriva tonului întrebunțat de deputatul Ledebour în discursul său. Deputatul Scheidemann declară în numele partidului social-democrat că deputatul Ledebour a fost însărcinat din partea partidului să vorbească numai la paragrafii privitori la limbă iar tot ce a pus afară din acetee, sunt declarațiile lui proprii și singur poartă răspunderea pentru ele.

Mai vorbesc încă danezul *Hensen* care cere oprirea legilor deosebitoare aplicate populației negermane, iar deputatul polon *Sevda* își spune părerea că opinia publică cere schimbarea sistemului politic aplicat față de Poloni și de aceea în Prusia nu mai poate fi luptă împotriva Polonilor. E vorbă de liniștea soldaților poloni, cari sunt pe câmpul de luptă.

Continuându-se seară ședința și votându-se budgetul. Reichstagul s'a amânat până la 18 Maiu.

Prin moarte la viață.

De *Chimu*.

Dragii mei Români! Cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu am ajuns și acest prasnîc al învierii lui Isus Hristos. Că cum l'am ajuns, noi cei ce l'am ajuns, nu e de lipsă să v'o spun. Unul fiește — carele știe și vede dela mic până la mare.

Acest praznic e de bucurie la toată lumea creștină. Cum nu, când fiul lui Dumnezeu vărsându-și sângele său pentru neamul omenesc — a înviat din mormânt. Cum nu ar fi de bucurie, când prin moartea și învierea Lui a răscumpărat neamul omenesc.

Prin moartea Sa pre cruce și prin luminata Sa înviere s'a ridicat pre sine și a adevărit neamului omenesc cum că e Dumnezeu adevărat. Și ridicându-se pre sine ne-a ridicat și pre noi Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, până la luminata zi a învierii a trebuit să sufere foarte mult.

A fost prins prin sărutare vicleană din partea celui ce i-a fost învățacel. A răbdad sudălmî, bătaî. Vedeă cu ochii și auziă cu urechile sale cum mărturiseau strâmb împotriva Sa. A fost încununat cu spini, a fost silit să-și ducă crucea sa la locul de pierzare; a fost răstignit, adăpat cu oțăt, împuns în coaste, sdrobite fluerele picioarelor. Și după toate acestea aflând că e mort într'adevăr fū așezat în mormânt de unde a treia zi a înviat cu mare mărîre.

Dragii mei Români! Vede-ți chiar unul născut Fiu al lui Dumnezeu câte a răbdad până la moarte, câte a suferit până la ziiua luminată a învierii! Oare răbdarea lui Isus nu se poate asemăna cu răbdarea noastră? Ba da și încă foarte potrivit. Și noi am răbdad multe, răbdăm și azi cu drag pentrucă știm că după moarte are să ne vie învierea. Prin moarte la viață!

Răbdăm în chip și formă, murim cu sutele și miile pentru tron și patrie pentrucă știm că spre binele nostru ne jertfim vieța și avutul și în nădejdea că vom învia.

Nu vom învia noi singuratici și va învia Neamul Românesc!

Un om din vechime când eră timp frumos eră tot posomorât, iar când eră timp urât eră tot o voie. Întrebându-l că el de ce nu e voios când e timp frumos că doar atunci e tot omul vesel, el răspuse că știe că după acest timp vine cel urât și asta îl pune pe gânduri. Iar după timpul cel urât vine cel frumos și asta îl face de se bucură.

Noi încă trăim tot timp urât!

Încătrău dai tot căieli, plâns și vaiete și puțini sunt de aceia cari vor fi voioși. Dar trebuie să știm că:

după timp ploios — vine vreme bună

după nor — senin

după plâns — mângăiere

după moarte — vieță.

Apoi că nu vom învia toți dintre noi e adevărat, dar vor învia fiii și nepoții noștri, va învia neamul românesc.

Oare nu de acest gând sunt cuprinși flăcăii noștri cari merg cântând la război? Ei știu că să luptă pentru un viitor mai fericit care nesmintit are să vină, căci noi suntem acum la cea din urmă suferință la... moarte, după care vine învierea.

Am fost totdeauna și suntem credincioși cătră patrie și tron precum se cade unui cetățean adevărat, deaceea nădejde avem că vom învia, dar nesmintit vom învia, căci aci lucrează mâna lui Dumnezeu carele știe răsplăti după fapte și după dreptate.

Dragii mei Români! Vă rugați și Vă sacrificați căci numai prin moarte putem ajunge la vieță!

Sărbători fericite!

Trista întâmplare dela școala de zburat din Cotroceni.

Moartea aviatorului sublocot Găină. — Un sergent grav rănit — Cum s'a întâmplat accidentul.

Ni se anunță din București:

O întâmplare nenorocită s'a întâmplat Vineri dimineața între orele 10 și 11, la școala de zburat dela Cotroceni.

Sublocotenentul aviator *I. Găină* și sergentul *Pavel Alexandrescu*, executând un sbor, au căzut cu aparatul dela o înălțime de 100 metri. Nenorocitul ofițer, și-a găsit moartea sergentul *Alexandrescu*, e grav rănit.

Acestă tristă întâmplare a avut loc în următoarele împrejurări:

Cei doi aviatori, au executat dimineața un sbor timp de 15 minute cu un monopolan Bristol. La pegerare, aviatorul Găină, voind să facă un cerc, aparatul nemai funcționând, a căzut la pământ, prinzând între sfărâmături pe cei doi cari se aflau în el. Sublocotenentul Găină și-a găsit în urma acestei triste întâmplări moartea. Cadavrul nefericitului aviator e sdrobit.

Motorul monoplanului i-a sfărîmat pieptul. Sergentul *Alexandrescu* e greu rănit.

Numitul a fost transportat la spitalul școlii de zburat dela Cotroceni, unde i s'au dat toate îngrijirile necesare.

Cu toate aceste starea lui e desperată și sunt puține speranțe că va putea scăpa cu vieță.

Ofițerii școlii, cari se aflau de față, au fost adânc mișcați de această nenorocire.

După cât se spune, în momentul când nefericitul aviator Găină, voia să se scoboare, aripile monoplanului s'au rupt.

Autoritățile militare au deschis cercetare.

Ce gândesc politicianii în Bulgaria?

Opreliștea băncilor de a libera depunerile particulare. — Restabilirea dintre opoziții și regele Ferdinand. — Hotărârea conziliului de coroană. — Bulgari va ocupa linia Enos-Midia — Apropiată asediere pe uscat a Constantinopolului.

Sofia, 24 Martie.

Faptele vorbesc de câteva zile în sprijinul apropiatei schimbări de politică a Bulgariei. Un asemenea fapt e și cir ulara prietenească a ministerului de finanțe adresată băncilor și institutelor de credit ale statului și particulare, să nu se mai dea credite mari, sau să elibereze depunerile particulare, pe cari să le țină la dispoziția statului. O asemenea măsură nu s'a luat în Bulgaria decât la sfârșitul lui August 1912, căreia i-a urmat apoi mobilizarea și războiul contra Turciei, tîgăduit cu îndârjire de oficialitatea de atunci.

Paralel cu cele mai sus și inafară de iuțea cu care se lucrează în vederea apropiatei mobilizări a armatei bulgare, mai este și reluarea grabnică de legături bune între coroană și fruntașii opoziției...

Se știe, că în urma învoielii regelui Ferdinand, de a aduna un conziliu de coroană, care să hotărască drumul de urmat al Bulgariei, legăturile dintre suveran și opoziție se înăsprișeră în așa fel, încât toți conducătorii aceștia au respins în mod hotărît să se prezinte la palat, cu răspunsul camerei la mesajul tronului, abținându-se continuu să ia parte și la sărbările Curței regale cu toate că erau invitați, cum de pildă s'a petrecut la ziua nașterii prințului Boris, când nici un membru al opoziției bulgare nu a fost de față la serviciul divin dela mitropolie.

Astăzi raporturile între rege și opoziție s'au restabilit, prin convocarea unui consiliu de Coroană, ținut și care a hotărît ca Bulgaria să ocupe în primul rând linia de graniță Enos-Midia, ce i se cuvine conform tratatului de pace dela Londra.

In atențiunea economilor.

Ministrul de agricultură constatând lipsa cea mare de vite cornute a dat un ordin înțelept. Spre a împedeca șcanelé și neajunsurile făcute de direcțiile comunale și de pretură în cazuri de boală de gură și de unghii a vitelor cornute, a căutat să mai taie din asprimea legilor atât de neplăcute pentru proprietarii de vite. Măsurile luate sunt următoarele:

1.) Vitele sărătoase chiar și din o curte unde s'a constatat boala, să pot folosi la lucrările economice și la cărăușii.

2.) Unde sunt vite puține bolnave, economii pot lucra cu vitele nu numai în hotarul comunei lor, dar și afară de hotar.

3.) Cu vite din comune neatînse de boală, să poate lucra pe hotarul unei comune, în care este boală.

4.) În comunele atinse de boală nu mai trebuesc puși păzitori la capătul satului.

5.) Dacă unui proprietar i-s'au îmbolnăvit toate vitele în cazuri de mare lipsă va fi ajutat de primărie la isprăvirea lucrărilor.

Prin înlesnirea aceasta nu mai încape îndoiia, că să vorcurma o seamă de neplăceri provenite din împiedecarea comunicații, dar și o curmare simțitoare a pagubelor isvorâte din această boală numai așa să va putea face, dacă și economii de vite vor grijă de sănătatea acestora și vor căuta cât mai îngrabă a stîrpi orice semn al boalei acesteia.

LA PAȘTI.

Răstignirea pe cruce.

— Intre cei doi tâlhari. —

Cătră cei duși în bătaie.

De Ilie Marin.

Multe fapte minunate se petrec în vremurile noastre, fără ca să le dăm de urmă! N'are cine să le aștearnă pe hârtie, n'are cine să le dea mai departe, ca să auzim și noi despre ele. Și ne-ar prinde bine să le știm, ne-ar prinde bine, fiindcă auzind cum s'a purtat, de pildă, cutare și cutare soldat român, cum a făcut *cinste* numelui de român — am prinde puteri și mai mari, ca neam românesc.

Știm noi că flăcăii români ne aduc numai *cinste*, dar ne doare inima că multe din faptele lor frumoase, cari sunt vrednice de a fi scrise în cartea de aur a tuturor neamurilor, n'ajung nici odată la cunoștința mulțimii.

De ce? Fiindcă nu suntem așa de sângincioși, ca streinii, când e vorba să însemnăm tot ce e vrednic de însemnat. Lipsa de cunoștință de carte,

de slovă românească, aduce cu sine că soldații rormâni, cari fac *minuni* pe câmpul de luptă, nu încearcă decât foarte rar, să *aștearnă pe hârtie* ceea ce au văzut cu ochii lor și ceea ce a săvârșit cutare și cutare tovarăș român.

Iacă o pildă pinte multe altele: Zilele trecu'e am vorbit cu un so'dat român, sosit rănit de pe câmpul de luptă. Povestea frumos și cu miez. Intre altele mi-a povestit și despre frați români din Basarabia. Zicea că a dat de o ceată de prizonieri ruși și că s'a apropiat de ei, în Galiția, și a strigat, în gura mare: „măăăă, care-i român dintre voi!“ Nu i a răspuns, la început nimeni, da mai apoi s'a apropiat de el un prizonier rus-jidan, care l-a agrăit așa: „Eu știu moldovenestă! — Stai că vă arăt eu moldoveni!“ Și l-a dus, cu mare greu, prizonierul rus pe românul nostru la doi frați de ai noștri din Basarabia. S'au pus la taifas Românașii mei, de pare c'ar fi fost de un veac tot laolaltă. Bieții noștri moldoveni!

Oameni cu gospodărie însurați — smulși din satul lor basarabean, ca să se lupte pentru ce? pentru ...muscan!

Acum, soldatul român, care mi-a povestit despre cele auzite dela moldoveni, mi-a spus multe lucruri frumoase, cari ar fi bine să nu se piardă.

N'am putea să *scăpăm* ceva din toate astea? Firește, trebuie să avem puțină cunoștință de carte, că altfel n'o scoatem la cale. Iată cum! Vorbim cu cineva din Basarabia și ne a plăcut vorba fratelui din țară străină — trecem printr'un sat, printr'o cetate, pe unde s'au dat lupte crâncene și unde cutare sau cutare soldat român s'a purtat bine — auzim o laudă a armelor românești din gura unui om cu mare vază — auzim chiar o glumă, de care râdem să ne tăvălim, în șanțurile unde se bat Români — să nu fim leneși — luăm „notițul“, cărticica noastră, și ne însemnăm, așa, cum putem, numele fratelui din Basarabi, un cântec auzit dela el, numele satului, al cetății, al orașu-

lui, al pădurii unde s'au bătut ai nostri vitejește, ne însemnăm cuvintele de laudă auzite, cu numele întreg al comandantului, al „ghinărarului“ sau al căpitanului, încreștăm la răboj și gluma nimerită ca să n'o uităm — și când avem vreme, trimitem șirele astea la „Foia Poporului“ sau la altă foaie românească.

Redacția românească o ști ea ce să se facă cu hârtiile astea! Dacă glumele, cântecele, însemnările trimise n'au să vadă lumina zilei în foaie acum, nu e nici o supărare. Poate că nu sunt potrivite cele trimise! Poate că e prea multă iubulzeală de material.

Dar să nu uităm: când avem să trimitem ceva, cum spuneam, să ne dăm silința să scriem citeț și să fie lucru cu miez.

Și-o să se bucure redactorul gazetei românești dacă o să poată tipări ceva din cele trimise. Mai știi, mai știi o să înceapă să tipărească cele trimise, scriind în fruntea rândurilor: *Din cartea de aur a neamului românesc* (cum sunt laudati, cum să poartă și cum își petrec românii în vremurile astea mari).

Acum — ce vreau să zic? Românașii noștri n'au și ei atâta „glagore“ în cap, ca să spună câte-o vorbă de aște, mai cu miez? Eu știu că Românii se pricep de minune la chiuituri și la glume. Când se luptă cu „muscanii“ cu „musca“ din aer, (cu aeroplanele), să n'aibă ei ce glumi, chiar în ploaia gloanțelor?

Asta-i una! Dar afară de glume să însemneze cei de pe câmpul de luptă și celelalte lucruri vrednice de însemnat — le-am spus mai sus. Dacă o să treacă războiul ăsta înfricoșat, o să ne pară bine tuturor că am însemnat lucrurile, chiar și numai pentru copiii și nepoții noștri, cari — să dea Dumnezeu! — să vadă timpuri mai bune.

Un prietin al Românilor:

Ioan Urban Iarnic.

de I. Stan.

La năcaz se cunoaște adevărata prietinie, zice o vorbă înțeleaptă și adevărul acesta mare ne vine la cunoștință mai bine în vremurile de astăzi.

Unii și alții poate că n'au auzit de numele lui Ioan Urban Iarnic — de aceea le vor prinde bine rândurile, cari urmează. Dl Ioan Urban Iarnic este profesor universitar, profesor la școlile înalte din orașul Praga, minunatul oraș al Cehilor. Acum este bătrân dl Iarnic, dar în tieneretele sale a colindat ținuturile românești, cu multă sârguință, și a ajuns astfel să cunoască de aproape pe căpeteniile neamului nostru, precum și pe aceis cătră cari simția mai multă atragere, pe țărani români.

Dia călătoriile astea a câștigat și scrisul românesc. Iată cum înflăcăratul tinăr ceh s'a hotărât, ca să tipărească o carte, în care să adune la un loc doine și strigături de pe la noi. În munca asta grea i-au dat mână de ajutor doi bărbați de samă de ai noștri: prepositul dela Blaj, Ioan Micu Moldovan, „Moldovănuț“, cum îi zicem noi, binefacătorul nostru, și dl Andreiu Bâr-

seanu, profesor și președintele de acum al „Asociațiunii“ noastre.

Ioan Micu Moldovan era pe atunci profesor în Blaj și a dat elevilor săi, ca lecție pe sărbătorile Paștilor, să adune de pe acasă doine și strigături de prin ținuturile lor. Tot așa a făcut și dl Andreiu Bârseanu, în Brașov.

Din sutele, miile de cântece, adunate astfel de prin toate satele Ardealului — au ales mai apoi dnii Andreiu Bârseanu și Ioan Urban Iarnic ceea ce au crezut că este *mai* bun și mai vrednic să vadă lumina zilei și au tipărit acea minunată carte, care se cheamă: *„Doina și strigături din Ardeal în anul 1884“*.

Bucuria dlui Urban Iarnic a fost mare când și-a văzut roada ostenelelor sale, căci de atunci începând cartea aceasta, eăreia i se spune mai pe scurt „Doina“ lui Iarnic-Bârseanu, a ajuns să se tipărească în mai multe ediții.

Dar dl Urban Iarnic nu s'a oprit la lucrarea această, a muncit din greu ca să ne facă cunoscuți în străinătate, mai întâiu la poporul său ceh, pe care-l iubește cu o dragoste înfocată și mai apoi la celelalte neamuri. De pe catedra sa dela universitatea din Praga a ținut zeci de ani cursuri despre limba și literatura noastră românească.

De câte ori s'au dat sărbători mari naționale, a alergat profesorul Urban Iarnic să ne salute — mai pe urmă în Blaj. Iași, Viena, (1911) prezentându-se, în persoană, ca un tinăr, și ținând vorbiri înflăcărâte, îndemnându-ne la muncă și dorindu să ne vedem visul cu ochii.

Bătrânul dascăl ceh n-a venit însă între noi, numai când l-a așteptat, cu toată dragostea, masa pusă — ci și-a adus aminte de noi și acum, în vremurile grele.

De aceea am spus la începutul rândurilor de față, că abea la năcaz se cunoaște adevărata prietinie

* * *

Zilele trecute s'a publicat în gazetele noastre vestea, că dl Urban Iarnic a tipărit o cărticică. Pentru răniți români.

Am primit și noi cărticică aceasta și nu ne este rușine să o mărturisim pe față, că ni s'a mișcat inimă, când am frunzărit-o. Cărticica este scrisă în limba nemțească și poartă titula: „Convorbiri cu soldații răniți, români“ (o altă cărticică a scos dl Urban în limba sa).

Ea e făcută pentru soldații români, răniți, de prin spitalele din țară — pentru soldații noștri, cari nu știu altă limbă decât cea românească și nu se pot înțelege, deși, cu aceia, cari se apropie de patul lor de suferință, ca să-i ajute.

Care inimă omenească nu tresaltă de durere când sângele curge și roaie? Câte mame, câte surori, câte neveste tinere nu varsă lacrimi — când aud de iubii lor, că zac prin spitale, unii ciungăriți alții cu nădejdea de întremare, alții între viață și moarte?

Numai cine a fost bolnav vreodată poate spune cât de bine-ți cade când

*) Cine vrea să o cumpere, o găsește și acum în ediție nouă la librăria Ciurcu în Brașov.

se apropie de patul suferințelor tale o ființă, care simțește împreună cu tine, care cearcă să-ți potolească pojarul din piept, care te mângâie cu o vorbă bună.

Cine se îngrijește de răniții noștri iubii, în spitalele din orașele străine? asta-i întrebarea dureroasă, pe care trebuie să-ți o pui în zilele astea. Doftori buni, inimi înțelegătoare, surori „de caritate“, cum li se zice aceluia, cari îngrijesc de răniți, — sunt din belșug, dar nu sunt mulți aceia, cari să priceapă limba rănitului român și să-i vorbească în limba aceasta românească.

Și ce s'a gândit dl Urban Iarnic? Să sar eu într'ajutorul soldaților, acestor eroi, cari își varsă sângele pentru patrie — să le dau puțința să se înțeleagă cu surorile „de caritate“. și cu doftorii străini.

Așa a scris două cărticele, cari prețuiesc mai mult, decât prețuiește un maldăr de cărți, învățate, grele!

Frunzărind cărticica vezi că prietinul neamului nostru și-a dat osteneala să pună pe hârtie toate întrebările și răspunsurile scurte, pe cari le poate da și primi un rănit român într'un spital străin. Cu cărticica în mână va putea învăța în scurtă vreme străinul dela căpătâiul bolnavului întrebările mai dese și va putea ușura astfel mai repede starea grea a bolnavului.

La toate s'a gândit prietenul poporului nostru și a însemnat pentru străini, cum să rostească cuvintele, ca să fie înțeleși de răniții noștri. Mai mult: a mers singur, în persoană, prin spitalele din Praga, de a vorbit cu răniții români, de i-a mângâiat, de le-a dat gazetă și carte românească.

Cum să-i mulțumim noi pentru binefacerile astea? Cum să-i fim recunoscători, că nu ne-a uitat, aceluia, care ne-a laudat când am cântat în horă și la șezători — dar s'a apropiat și de patul durerii noastre, și a ascultat cu durere de inimă țipetele noastre.

În două chipuri.

Mai întâiu de toate să nu fie mamă, nevastă tină, a căror copil, bărbat sau frate zace în spitale străine, care să nu zică din tot sufletul ei: Urban Iarnic, tu care ne știi prețui bucuria și durerea, să ai noroc cu ai tăi! D-zeu făcă-ți parte de fericire — după cum și inima ta este mare și primitoare. Durerile, pe cari le alini — să-ți aducă răsplată sufletească bogată!

Să ai noroc, Urban Iarnic, și cu neamul tău! După cum îl iubești tu de tare, după cum ții tu la ai tăi — așa să-ți vezi visul cu ochii!

Și încă una: de câte ori vom în tâlni un soldat ceh în spitalele noastre, să ne aducem aminte de inima de aur a „tatii Iarnic“, (cum îi zic în Praga studenții) și să ne apropiem cu toată dragostea de patul, celui ce suferă, dându-i mână de ajutor. Să ne aducem aminte de bătrânul care colindă spitalele din Praga împărțind carte românească, și să încercăm să răsplătim, măcar în mică parte, ceea ce a făcut profesorul Urban Iarnic din belșug.

Dar dacă vedeți pe uliță pe câte un soldat ceh — aduceți-vă aminte că

face parte din neamul cu trecut glorios
și cu viitor strălucit...

Gândurile astea trebuiau spuse mai
cu samă acum și mai cu samă într'o
foaie populară românească, care se simte
indemnată să aducă învățătorului și iu-
bitului profesor Urban Iarnic mulțumi-
tele a mii de mame, neveste și surori,
— cari își au razimul vieții lor pe câm-
pul de luptă sau în spitalele țării.

Viteazul căzut.

Tremura frunza de fag,
Ce 'nverzia pe al tău steag,
Și să sbuciuma în vânt,
Ca și dorul meu înfrânt...!
Vai bădiță cum glumiai,
Roibul când încălecai,
Și 'ntre piteni îl strângeai,
Și pe coamă 'l neteziai,
Florică din răvar
Păhărel atât de-amar
De l-am bea numai mai rar...!
Vioarele de pe coaste
Trece 'n sus o mândră oaste,
Trece agrii peste vii,
Părăsindu-le pustii.
Printre dealuri străbăteam,
Și pe badea îl vedeam,
Stringând roibul în zăbrele;
Curgeți albe lacrimile...!
Vin dușmanii până'n nori,
Cu a morții reci fiori,
Și 'npressoară o cetate,
Cu biserici argintate,
Cu grădini înbalsamate,
Lăcomiei lor lăsate,
Cu palate 'n străluciri,
Nici visând a lor pieriri...
Roibule să te ții tare
Ca și sufletu-mi de mare
Roibule să mi 'nvârtești
Ca pe craiul din povești,
Să tăiem tot spice pline,
Și tot suflete haine,
Inainte după mine...!
Cad dușmanii incremeniți,
Până s tot tului snopiți,
Dorm dușmanii în zăpadă,
Corbilor de acuma pradă!
.....
Roibule te întorci în sat,
Cu capu 'n pământ plecat,
Singurel și întristat
Pe stăpân und' l'ai lăsat...?
Roibule tu porți pe spate,
Pete roșii întunecate,
Și în coama ta legat.
Inelul, ce eu i-am dat...!?
.....
De pe-un deal înțelenit,
Iasă seara 'n asfințit,
O văpaie singeroasă,
Din a viteazului oase,
Să insuflă și în noi,
Tot suflete de eroi,
Și din morți dă povața
Cui să ne jertfim vieța...!

Elena din Ardeal

Militare.

Frunzuliță de trifoi
Vin feciorii din război,
Dar nu vin cum au plecat,
Când i-am petrecut din sat,
Când ieșiam din șezători,

Cu flori albe 'ncheutori,
Că vin în cară 'ncărcați,
Cu flori roșii decorati,
Și nu vin ca la plecare,
Tot voinicul c' o cântare,
Când sburau peste cel deal,
Lucitori, ca un cristal,
Dar vin pe cale gemând,
Și-și numără zilele,
Și umblă tot schiopătând.
De îi plâng copilele...!
Vai bădiță bun sosit,
Din războiu că ai venit,
Intindeți brațele drept,
Să-ți leg ranele din piept,
Stai pe pernă liniștit,
Și-ți pui oleu topit,
Trandafire înflorit,
Carnea să să ulăiască,
Sângele să să oprească...!
Deschide bine gura,
Să îți dau cu lingura,
Supă caldă ouă moi,
Și vin roșu din butoiu
Să capeți puteri noi,
Mai cetește de prîn foi,
Versuri bune de război,
Nu-s pe cer atâtea stele,
Nici pe vale floricele,
Cât dor să cuprindă 'n ele
Nici frunză pe stejar,
Nici iarbă pe hotar,
Inimă atât de moale
Cin cunoaște a tale boale...!
Cum îi pleacă bădița,
Nu-i mai trăbă ulița,
Nici mărgelile de 'nfiat,
Nici prime de legat,
Fără pânză de in curat,
Rane grele de legat
Numai zile de postit,
Rugăciuni de împlinit,
Să și-l vadă lecuț
Pe bădița ei rănit...!

Elena din Ardeal.

Sub drapel.

În ziua a doua a mobilizării, am plecat și
noi, un grup de profesori și preoți, să ne înde-
plănim datoria pentru țară.

Trenul sosi, cu două locomotive uriașe
cu un șir infinit de vagoane. Soseau flăcăi
dinspre Sibiu, de pe Târnave, cu cântece și frun-
ză verde, cu răcnete și chiuituri.

Unde eră să mai încăpem și noi?

Ne-am năpustit asupra vagoanelor, și cum
lumea ne împingea de la spate, ne-am pomenit,
după o încercare formală într'un vagon de cla-
sa I. Eram abia trei, din zece câți plecaserăm
împreună și ne pomenim într'un despărțământ,
cu ve-o cincispețzeci, dintre cari unul părea bi-
nișor înaintat în vârstă.

— Și domnul părinte merge la bătaie?
întrebă acesta, luându-ș palaria din cap și sco-
tându și luleaua din gură.

— Și, bădicule, dar dumneata unde mergi?

— Tot la bătaie mă duc și eu, spuse el.
cu mândrie.

— Cum la bătaie? De câți ani îi fi?

— D'apoi acum la sănzienă am turnat
în al șaiszecilea...

— În al șaiszecilea? Apoi d-ta nu trebuie
să mai mergi nicăiri.

Bătrânu avu o clipă de îndoială:

— Acum tot mă duc... A spus și părin-
tele, că nu trebuie să merg nicăiri, dar eu am
cetit porunca, ce s'a pus la primărie. Și acolo
spune împăratu, că toți eari au slujit la cătănie.

Și eu am slujit, domnule părinte, în Bosnia
când a fost resmirița de acolo... Cetim și noi
— și pricina tot de acolo vine, vine, de când
l-au omorât tâlharii ăia pe Ferdinandul nost,
care venia în locul împăratului.

Bătrânul își luă iar luleaua între dinți, și
ferind, ca din întâmplare, desagii de pe umăr,
ne lasă să întrezărim decorația ce-i scilpea pe
cămașă...

Ce mai putea să-i spunem? Nu-i puteam
spulbera iluzia de a-și împlini și acum datoria
până în sfârșit, ales că-l vedeam așa de mândru
în convingerea, că împăratu avea lipsă și de
brațele lui. Singur catifeaua canapelelor de clasa
întâiu îl cam stânjenea puțin, în mișcările lui
atât de sigure.

Uruitul trenului și pufniturile locomotive-
lor se pierd în cântecele flăcăilor, și'n vâlmașala
miilor de oameni, ce se imbulzesc la toate gările,
pentru a pleca sub drapel, sau pentru a întovărăși
pe cei ce pleacă pe câmpul de onoare, fără să
știe dacă se vor mai înapoia vr'odată.

*

Când ne-am dat jos la Aiud, — numai
atunci am văzut, ce de lume a fost încărcată
în vagoane.

Se coborau oamenii din vagoanele de marfă
de pe vârful cupeilor, de pretutindeni.

Plecăm prin un praf nemai pomenit să ne
anunțăm la comanda preoților militari din strada
Szentkirály. Pe drum ne întâlnim cu o mulțime
de alți preoți, cari mergeau și ei într'acolo.

Un căpitan ne primește foarte afabil, tre-
ce în revistă cărțile și ne spune, să ne îna-
poiemi liniștiți. În caz de lipsă, vom primi che-
marea. »De altcum — adaugă el — s'au anunțat
atâția preoți români, încât abia cred să mai a
vem lipsă«.

După amiazi facem o plimbare în oras,
să luăm apoi proximal tren militar pentru 'na-
poiere.

Ne oprim în fața cazărnii konvezilor. Co-
lina de sub alee geme de mii de oameni, în
straie albe. Așteptau trântiți pe iarba verde, la
adăpostul umbrei din aleie, să li se dea comanda,
unde să meargă, ca să primească uniforma și
armura nouă-nouă.

Gornistul sună alarma.

Miile de oameni se ridică repede, ca im-
pinș de un resort și o pornesc în grabă spre
poarta cazarmii. Aici li-se dă ordinul de zi, pe
care nu-l putem auzi în aglomerație. Probabil
li-s'a ordonat, să se prezinte în ziua următoare,
căci numai răzbiau să-i împărțească, atâți ve-
niseră de mulți din toate părțile.

Oam-nii se împrăștie care în cătrău. Cei
mai mulți se opresc tot în preajma aleii; își
desfac legăturile cu merinde și încep să mănânce
cu privirea ațântită în gol.

Orașul fierbe într'o înghesuială nemai po-
menită. Grupurile de soldați și civili trec într'un
amestec caldoscopis, sub razele dogoritoare ale
soarelui, sub pulbera cenușie a colbului.

Când am văzut mii de oameni, ridicân-
du-se, deodată, la țipele goarnei, am avut sen-
zația, că ei se năpustesc în goana nebună a
atacului... Un suflu de uragan trecea peste
capetele lor, atingându-le, cum agită vântul la-
nul de grâu — și-i vedeam apoi dispărând, cu
mutrele încruntate, cu dinți strânși, în ploaia de
grindină a gloanțelor dușmane, în vâlul de fum
negru și necăcios, ce-i învăluie, ca un giulgiu
cernit.

Două trenuri militare trec, la restimpuri
de 10 minute, în jos. Auzi de departe cântecole
și răcnetele și apoi geamurile împodobite cu
flori și ram de salcâm. Oamenii le oferă la gări
apă și poame, pâine și țigarete. Din publicul ce

așteaptă se desprind zeci și zeci de glasuri cunoscut: »Noroc măi vere, d'apoi și tu mergi!« »Și eu da. Ian' ne ducem până la Trebnie... Cunoaștem drumu' că l'am mai bătut. Apoi colea cătră culesul viilor venim înapoi... S'auzim de bine!«

„Noroc!“

Nevestele plâng cu șorțul la ochi și bărbății le liniștesc cu năcaz: »Acu ce vă mai bociți, că doar nu meigem la spânzurătoare. Or mai fost ei și alții la bătaie și s'or întors. Ce-o vrea Dumnezeu!«

Intr'un ungher plânge părăsita o babă gârbovită.

— Ce-i, babo, după cine plângi dta, că n'ai pe nimeni?

— N'am, maică, n'am. dar plâng pentru toți, căci toți sunt oameni...

Aclamații și urale isbucnesc de pretutindeni.

Două vagoane sunt centrul aglomerației ce ne privește ca într'un teasc. Intr'unul sunt, Nemți, ce vin din Balcani, plecând spre Germania, să-și facă datoria sub drapel. Ei cântă cu însuflețire „Paşa Rinului“ și lumea îi aclamă, cu capetele descoperite.

În celălalt sunt surori de caritate, cu bonete negre, cu »crucea roșie la brațul stâng. O ploaie de flori se asvârle înspre geamurile lor și ele răspund mișcate, gesticulând, fluturându-și batista.

Nu mai era chip să așteptăm, dacă nu doream să petrecem noaptea în sala de așteptare a gării.

Ne înghesuim în proximal tren, într'un vagon de marfă.

Era o gălăgie asurzitoare. Cântece românești și ungurești se amestecau într'un amalgam bizar: chiote și strigăte de bun rămas spintecau văzduhul.

*

Răzimat de bariera de fier a vagonului privesc cum scânteiele locomotivci se aștern peste întunerecul câmpului, ca niște stele căzătoare.

Alături câți-va flăcăi discută de popa din satul lor, care le-a slujit liturghia în zori de zi și i-a împărțit pe toți.

La gara proximală o înghesuială înspăimântătoare; mii de femei, cari presimțeau că bărbății lor vor trece cu acest tren, se năpustesc, prin cordonul jandarmilor, spre trenul, ce le amenință, în tot momentul, cu strivire.

Pe peron un amestec babilonean.

Ofițeri și țivilii, intelectuali și țărani se înghesuie în aintea meselor, cu paharele în mână în fața celor câteva butoaie de bere. Chelnării bieți, nu mai răsbesc; ei țipă ca scoși din minți.

Un grup de câțiva preoți militari îmi atrag atenția. Par mai severi cu chipul și mantaua militară, în redingota cu trei nasturi de aur. În geanta gălbuie, au tot bagajul lor strategic: crucea și patrafirul, cartea de rugăciuni, și cutioara de argint cu sf. cuminecătură.

*

În înghesuiala pasagerilor, ce dau buzna în vagoane, mă pomenesc cu bătrânul meu de azi dimineață:

— Ce-i, bădicule, ți-au dat drumul?

— Dat, domnule, spuse el măhnit. Or zis că-s prea bătrân. Eu le-am arătat scrisorile dela împărăție și decorația din Bosnia. Dar ei au ridicat din umeri; au spus să mă duc acasă, că dacă tocmai o fi lipsă, mor chema și pe mine.. Dar văd eu bine, că nu mă mai chiamă...

Al. Ciura

Cruțați pe vrășmașii atâtor gânganii stricacioase.

Prin strângerea și apoi arderea cuiburilor de omide (moli), prin uciderea șoarecilor, melcilor, coropișnițelor, fluturilor și așa mai departe, jivinele stricacioase se pot împuțina și stărpi încâtva. Inadins zicem încâtva; căci ispravă mare n'ar face omul, ori ce măsuri ar lua, dacă nu ar păși la mijloc firea însăși, dacă în lupta pentru vieță, droaia gânganiilor atât de sprintene și lăcomose nu ar cădea pradă numărșilor dușmani firești, cari îndoapă viermii și vânează fluturii și gărgărițele zi și noapte, până și în zbor și prin măruntaiele pământului. Prin foloasele de neprețuit, acești vrășmași ai vrășmașilor noștri ar trebui priviți ca muncind, în grădină și la câmp, în pomet și la vie, alătura cu noi și stărpind fără preget șoareci și melci, gărgărițe și viermi (larve) subpământeni, omide și fluturi și porodița lor cu ouă cu tot. Noi avem o sfântă datorință a cruța și ademeni aceste vietăți sau animale folositoare. Cu deosebire avem datorință a cruța și a căuta să punem în slujba noastră aricii, broaștele, șopârlele și lilieci, codobaturile, gheonoaiele, graurii, grangurii, găinușile (ieruncii), mierlele, pițigoi, rândunelele și mai toate celelalte paseri.

Este un semn de cruzime a prinde și a omorî aceste vietăți folositoare sau a le strica cuiburile, în vreme ce ele ne îmbie de geaba foloase atât de mari. Este un semn de prostie a privi cu nepăsare, cum băieții, la noi, mai toți înhață asemenea vietăți, drișind broaștele și aruncând asupra nevinovatelor șopârle cu bolovani, răpind ouăle din cuiburile paserilor, răstignind lilieci și așa m. d.

Alătura cu școala dregătoriile comunale și bisericesti, în frunte cu preoții, învățătorii și ceilalți cărturari, ar trebui să premeargă cu exemplu bun, cruțând înșiși și ademenind vietățile folositoare. dojenind cu asprime și pedepsind pe cei vinovați, dacă altcum n'ar merge, cu aplicarea legii.

Cât de mari și prețioase sunt foloasele datorite acestor vietăți o să vedem din spusele ce urmează:

Aricii, vânători lacomi și bine înarmați se hrănesc cu melci, viermi, râme și tot felul de gânganii vătămătoare.

Felurile **broaște** atât *râioase* și *de apă* cât și *brotacii* (brotăceii), răcanii și *broaștele făstoase*, înhață mulțime de melci golași, omide de pământ, gărgărițe, muște și așa m. d.

Sobolii (cârțițele, gurii) îndoapă viermi (larve), coropișnițe și tot ce întâlnesc în măruntaiele pământului. Pentru de ași stămpăra foamea în adevăr neînfrănată, zilnic rod ei o porție mult mai mare decum face greutatea lor. Sobolii în număr mare sunt dovadă neîndoioasă, că pajiștea e bogată în viermi stricacioși. Grădinarii englezi atât de iscușiți și practici au cumpărat din Francaia aproape mulțime de soboli vii, în vreme ce economii noștri năvălesc asupra lor cu șapa și toporul, drept răsplată pentru răpunerea atâtor vrășmaș neîmpăcați ai omului.

Lilieci se hrănesc numai cu fluturi și alte gânganii. Peste zi ei atârnă durmind în culeșurile lor, spintecând aerul, în amurgul sării și noaptea, cruciș și curmeziși și prințând în sbor sumedenie de moli și fluturi de noapte, gândaci de Maiu și alte sburătoare mărunte.

Nevăstuicite se reped năvalnic mai ales după șoareci tineri, Trupul lor atât de mlădios le îngădue a se strecura pe sub zăpadă și mai târziu prin tufișuri încălcite, adăpostul șoarecilor.

Șerpii vânează bucuroș șoareci și gânganii. Năpârca, unicul șerpe veninos la noi trăiește și ea cu șoareci.

Șopârlele, cenușii și verzi (gușterii), răpun sprintene melci golași, viermi, omide (moli) și așa m. d.

Galițele (Cioarele), așa dar *bibilinele* (câtele), *curcile*, *găștele*, *rafele* și *găinile* bucuroș tăbăresc asupra gânganiilor fel și fel curățind mereu și temeinic curtea și gunoiul, grădina și împrejurimea, de gândaci și viermi, de porodița și ouăle lor. În afară de legumile și florile încă tinere, cari și ele pot fi scutite prin mărăcini, galițele ar trebui inadins mânate să purece oaspeții nehemai mai ales vara după seceriș sau coasă și toamna după cules.

Aproape toate felurile de **pasări** lucră împreună am putea zice, pe întrecute, la stărpirea melcilor, șoarecilor și nenumăratelor gânganii, mari și mici. În această privință aduc mari foloase mai ales cunoscutul *bufnițe*, apoi paserile numite *cârstei*, *codobaturii*, *găinușe*, *gheonoaie* (ciocănitore, ciocârleți, horoi), *grangurii*, *graurii*, *lăstuni*, *mierle*, *pițigoi*, *pitulice*, *prepelite*, *pressure*, *priveghitoare*, *pupăze*, *rândunele*, (șoimuți) *șoimi*, *stance*, *sticleți*, *sturzi*, și *faliți* (hârâi). Adevărat, că unele paseri, d. e. ciorele, șoimii, vrăbiile și ulii, fac și pagube, cari însă rămân departe înapoia foloaselor ce aduc potopind mulțime de gânganii și sămânțe de burueni.

Chiar și între *gânganii* (insecte) aflăm și încă numroase feluri, cari dau omului ajutor întru stărpirea păduchilor de frunze și viermilor. În fruntea tuturor par a sta *carabeii*, cari vânează din greu vermi (larve) ouă, omide și alte jivini mărunte. Păduchii de frunze, această pacoste a grădinilor, se vânează aprig prin cunoscutele *mămăurțe* (buburuze) cu aripă roșii, presărate cu puncte negre. Sunt iarăși nește *vespi*, cari se prăsesc pe sau în trupul unor omizi și viermi, supuși astfel peirei.

Câteva exemple de ajuns vor fi spre a învedera marile foloase datorite paserilor. Așa bună oară, cucul îndoapă cam 100 omide într'ora; socotind 10 ore pe zi, într'o lună s'ar veni suma de 30,000 omide. Bufnița (buha) stărpeste gândaci și fluturi cu ridicata și în prinderea șoarecilor întrece cea mai bună pisică. O păreche de grauri mănăncă, în curs de 5 săptămâni 1 milion ouă de fluturi, cari ar fi putut roi o porodiță însutit mai mare. O păreche de vrăbii are trebuință de vre-o 20 mii de omide și fluturii pe seama puilor vecinic flămânzi, mai târziu aprigi vânători și ei.

D. Comșa

Pregătirea sămințelor de primăvară.

Vremurile grele și nesigure prin cari trecem ne aduc griji și nacazuri tot mai multe. Din toate părțile patriei noastre auzim glasuri și îndemnuri cătră economii să lucre câmpul cât mai bine și cât mai mult din el, ca în felul acesta să avem hrana trebuincioasă și să putem înfrânge cursa ce ar voi să ne pună dușmanul necinstit. Spre a asigura o recoltă îndestulitoare pentru viitor, guvernul nostru a luat mai multe măsuri cu privire la lucrarea câmpului. A convenit împreună cu comanda militară asupra aplicării prizonierilor la lucrarea câmpului, a luat măsuri aspre față de acei muncitori de câmp, cari s'ar subtrage dela lucru, ba a făcut, ca soldații, cari au economii sau lucru la câmp să fie eliberați dela miliție pe 14 zile când vor fi sămânăturile de primăvară. O mulțime de măsuri bune, cari fără îndoială, că vor ușura mult povara, ce apasă umerii celor rămași acasă și sunt lipsiți de cele mai bune brațe de muncă.

Dar ori-câte înlesniri s'ar face cu privire la asigurarea puterilor de muncă, ori-cât ajutor ar voi să dea deregătosiile politice, o dobândă sigură cred, că numai așa șă poate nădăjdui, dacă economii nostri vor face tot ce se cere cu privire la îngrijirea plantelor, ce vor cultiva. Daoă cândva s'a cerut lucrul acesta cu tărie dela econom, cu atât mai vârtos să cere astăzi.

Pe deoparte produsele din economie să plătesc azi mai bine, ca ori când, de altă parte e și o datoriuță de cetățean, ca să căutăm prin lucrarea noastră a sprijini scopurile armatei.

O lucrare foarte însemnată spre a asigura o recoltă mulțumitoare este *pregătirea sămânței*. Prin o sământă bună, curată, aleasă și sănătoasă vom produce plante sănătoase și roditoare, prin o sământă îmbulnăvită vom avea mai multă pagubă și cheltuială zadarnică. Sunt o mulțime de boale pricinuite de bureți și mucegaiuri, cari de regulă să răspândească prin sămânțele plantelor. *Tăciunile grâului*, carele este un burete, să răspândească prin sământă — de altfel sănătoasă — dar mânjită cu tăciune. Tot asemenea să răspândească și tăciunile ovăsului, al orzului și al curcuruzului.

Meiul și mohorul încă sunt cercetate de tăciune, ba uneori sunt așa de năpădite încât nici nu le mănâncă vitele.

Fasoia încă își are dașmanii săi între, acești bureți.

Adeseeri păstăile sunt pătate, ba să află pe ele nește cufundături, ca și când ai fi pus un fier arș pe ele iar sământă e pătata, ceea ce împuținează ba strică chiar recolta, și i strică prețul.

Nici trifoiul nu e scutit de acești oaspeți neplăcuți.

De vreo câțiva ani tot mai des auzi tânguinduse economii, că trifoiul dezvoltat destul de frumos, înainte de înflorire să negrește și pe urmă să uscă de tot.

Cercetându-se și eotorul plantei s'au aflat pe el nește cufundături spintecate, cari pricinuiău nimicirea lui. Și boala aceasta (antraconosa) să răspândească prin un soi de burete.

Tot la trifoi precum și la lușernă să mai ivește o boală numită *rac*. Firele năpădite de

rac să pătează mai întâiu cu nește pete brune, pe urmă să uscă apoi să putrezește cotorul, așa că numai rămână fără coji, care conține sământă boabei și care amestecându-se la treerat cu sământă să lafește mai departe.

Frunzele napilor de zahar și de nutreț încă să pătează și rămân mai slab dezvoltate cei cu pete, ceea ce aduce pierderi mari la recoltarea lor.

Toate aceste boale foarte păgubitoare pentru econom să răspundesc prin sământă plantelor sus-amintite. Deci pregătirea sămânței, se înfățișează, ca o lucrare de mare însemnatate, dela care atârână în mare parte isbânda în economie.

Contra tăciunelui dela grâul de toamnă e obicei, a să muia sământă în nește zeamă făcută din *apă și piatră vânăată*.

Tot așa trebuie pregătită sământă și primăvara la toate plantele de cari am făcut amintire.

Pregătirea zemei e foarte ușoară. De regulă să face zeamă de 1%, adică în 100 l. apă se topește 1 kg. piatră vânăată. In zeama aceasta să cufundă o corfă căptușită cu pânză și sământă să toarnă în zeama din corfă. Semințele mici și goale se ridică la suprafață și să depărtează cu o sită, iar celelalte să freacă bine cu mâinile în zeamă și după 4—5 minute se ridică corfa, să scurge bine zeama de pe semințe, pe urmă să uscă și să seamănă. In decursul frecării semințelor, acestea să umezesc pe deasupra bine, ba grăunțele pline cu tăciune să și strivesc de tot și n felul acesta venind tăciunile în atingere cu zeama, pierd tot tăciunile. Totasemenea să n tâmplă și cu alți bureți stricăcioși, dacă muim sămînțele în zeamă de aceasta.

Prin lucrarea aceasta aproape o jucărie am făcut o ispravă foarte mare, căci am curățit sământă de cei mai mari dușmani si ei, cari atacă organismul și sământă plantelor și le nimicesc. Dar am făcut și o faptă pentru care vom bine-merita din partea patriei, fiindcă am căutat să înmulțim grăunțele magaziiilor tot atât de însemnate pentru înfrângerea dușmanului ca și granatele tunurilor.

I. Ofoiu.

Știrile Săptămînii.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Christos a inviat! Dimpreuna cu aceste cuvinte frumoase dorim tuturor colaboratorilor abonenților și cetitorilor nostri să petreacă sfințele sărbători în pace și intru cât îngăduesc vremurile, veseli și fericiți.

Iuliu de Bardossy, inspector regesc în pensie, jelit de fii și fiucele sale a reposat în 24 Martie în vârstă de 75 de ani. Răposatul era un om binecunoscut pentru dragostea sa față de neam.

Erica Otilia Comșa, farmacistă, fiica D-lui profesor D. Comșa, s'a stins în floarea vârstei în 24 a acestei luni. Dzeu să verse alinare în sufletul nemângăieților părinți, cari au legat atâtea nădejdi frumoase de iubila lor fiică.

Banca „Economul“ din Cluj, care își publică în numărul de față bilanțul său, este una din băncile noastre, cari se înterează mai mult de nevoile poporului. Și în vremile aceste grele ea a contribuit la alinarea suferințelor, organizând în Cluj un spital cu ajutorul Asociațiunii și a Reuniunii femeilor, unde se adăpostesc 15 răniți, iar până acum cu totul 74 de inși. Funcționarii băncii au dat un procent din salarilor lor pe seama familiilor celor mobilizați. In stărșit a împărțit cărți gratuite și a susținut masa studenților.

Ultime stiri.

Budapesta, 30 Martie. In Carpați lupta ține încă. Alaltăieri am respins un atac făcut de Ruși la Bányavölgy, pricinuindu-i pierderi. Tot asemenea și la Uzsok am înfrânt năvălirile rusești. Trupa mari, cari înaintau dinspre Zaleszyk peste Nistru, le-am silit să se retragă. Incolo lupte de artilerie. — General *Höfer*.

Budapesta, 31 Martie. In Carpați s'au dat ieri lupte pe linia spre sud și ost de Lupkow. Puteri mari rusești ne-au atacat. Lupta a ținut până noaptea târziu. Dușmanul a suferit mari pierderi. S'au găsit luptând pe front prizonieri ruși, cari au mai fost odată prinși la Șemis. Pe celalalt front nimic nu s'a schimbat.

Redactor responsabil: **Dr. Ioan Broșu.**

Pentru editură responsabil: **Ioan Horeș.**

Tiparul: „Tipografia Poporului“

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruțătoare americană, foarte aromatică și care dă mult. Un săculeț de probă (5 chilograme) se trimite pe lângă prețul de 10 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.— franco cu rambursă.

A. SAPIRA, 326

Export de cafea și teiu, în Galânta.

Un absolvent de drepturi,

tinăr, de naționalitate Român, care cunoaște bine legile românești, se caută de secretar pentru un fereștrău mare în România. Oferte sub »Jurist român«, în cuvertă dublă, sunt a se adresa către **Rudolf Mosse**, Budapest, 2078

Pentru economii!

Sămînțe de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela **Sigmund Felter** Str. Cislădiei 1.

Petrol de salon

în barele, 100 chilograme cu 73 cor. Uleiul Kaiser (Kaiseröl), 100 chilograme cu 75 cor, se capătă la **Frații Kroner** Sibiu Bahngasae Nr. 9.

O curte cu casă

constătătoare din 2 odăi, culină, șură, grajd, grădină suet de vânzare. A se adresa la **Petru Badiu** Sibiu, Frankgasse Nr. 8.

Convocare.

P. T. D. în calitate de membrii a reuniunii de înmormântare din **Borgoprund**, se conchiamă prin aceasta a se întruni la **ședința adunării generale**, care se va ținea la 6 Aprilie a. c. la 2 oare p. m. în sala casinei din Borgoprund.

Obiectele espuse dezbaterii vor fi:

1. Deschiderea adunării generale prin președintele ei și raportul despre evenemintele mai însemnate întâmplăte în decursul anului 1914
2. Alegerea alor 2 membrii pentru verificarea procesului.
3. Cetirea și aprobarea rațiounului societății de pre anul 1914.
4. Propuneri eventuale.

Borgoprund, la 15 Martie 1915.

Biroul reuniunii!

Președintele:

Dr. Hanganușiu N.

Notarul:

Ilarion Bosga

Numai odată în viață!

50.000 straițe (acoperitoare)
à Kor. 2.90

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului. Lucrate din lână Himalaya verit. de Brünn, foarte durabile, fin tare cald și foarte bune pentru iarnă, cam 200 cm. lungime și 130 cm. lățime, desin cu vârgi și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numai în scurt timp, cu prețul jumătate de numai Kor. 2.90 pro bucată. Aceste straițe sunt vrednice încă odată atata, iar de vânzare să află pe lângă acestea prețuri senzaționale numai atât timp cât ajunge depozitul.

1 buc. straiu de iarnă costă numai K 2.90
3 " " " " " " " " 8.25
6 " " " " " " " " 16.—

Singura vânzătorie cu rambursă prin:

M. Swoboda, Wien, II/12, Hiessgasse Nr. 13—348

E hotărit de sfatul d-zeiesc să te desparți, de ce ai mai drag.

Copilița noastră iubită

HEDI

după o scurtă și grea suferință, în vârstă de abea 9 ani, Vineri în 26 a. l. c. a răposat.

Inmormântarea se va face Duminecă, în 28 Martie 1915, la 3 ore d. a. din capela cimiterului central

Sibiu, 26 Martie 1915.

Părinții adânc îndurerați

Wilhelm Müller și soția Hedwig născ. Ehling.

Stabilimentul de înmormântări Gustav Coznerth. Smiedgasse 9.

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000
Fonduri de rezervă și penziumi	„ 2,350.000
Portofel de cambii	„ 17,700.000
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000

Primește depuneri spre fructificare cu 5-5 1/2%

după termenul de abdicere, plătiind însuși darea de interese

execuția asemnării de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asigurașuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informașuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Direcțiunea.

Cea mai bună apă pentru dinți.

a fost la mai multe expoziții internașionale premiata cu cele mai inalte distincțiuni.

500 coroane

plătesc acelaia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla — și cică 80 fileri — va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,
Wien, X., Goethegasse 7.

Se capătă în toate farmaciile. — Să se ceară pretutindeni apriat apa de dinți alui BARTILLA. Denunșări de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate capătă, trimiț eu 7 sticle cu cor. 5.80 franco.

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

1 metru pătrat lemne la joagăr . . .	K 4.70
(rămășițe dela butuci)	
1 metru pătrat lemne „ „ . . .	„ 3.50
(rămășițe de brad)	
0 legătură de lemne „ „ . . .	„ —40

Direcțiunea joagărului

Bihaly, Neumann & Co.

Telefon Nr. 76 SIBIU Telefon Nr. 76

Depozite în Sibiu, unde încă se află de vânzare:

Otto Eberlein, strada Faurului | Max Wenrich, strada Șaguna
Iosif Kraus, strada Șevis | Isak Silbinger, „ Nouă 43

Nr. 165/915 2065

Publicațiune.

Comuna Guraró (Gurariului) dă în 28 Martie 1915, la 12 oare ameezi, în cancelaria comunală pe calea licitașunii publice dreptul de pășunat cu oile în muntele „Niculești“ pro 1915.

Prețul strigării 500 coroane. Va-diul 10%.

Condișunile se pot vedea aici în cancelaria comunală.

Guraró, în 15 Martie 1915.
Primăria comunală.

Viță altoită,

se poate capătă ieftină la subscrisa. Am tot felul de sorte, americane. Prima sortă de viță cu 12 fil. bucata, a două cu 5 fil. Cumpărarea și plătirea se poate face prin învoială. Elisabeta Rieger Nagyapold (Apoldul mare).

Mulțumită.

Sabscrisa prin prezenta exprim mulțamita mea administrașiei Băncii de asigurare „Transsylvania“ din Sibiu care fără de a-mi face nici un fel de dificultate în acestea timpuri critice inediat după prezentarea documentelor mia solvit suma de asigurare după neuitatul meu soș Nicolau Nyilvan.

Șomcuta mare, în 15 Martie 1915.
Văd. Clara Nyilvan.

Ca practicant,

află loc un tiner absolvent de 3 sau 4 cl. gimnasiale, reule sau civile, la firma Ioan Comșa și Fiu, Seliște (Szelistye). 1—3 2075

Ludovic Ferencz

croitor de bărbași

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutășile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbaștstoffe indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu preșuri foarte moderate.

Deosebită atenșione merită noutășile de stoffe pentru pardisiuri și „E.“, cari se află totdeauna în bogat.

Asupra reve confectionate în atelier permit a atrage deosebită atenșione a On. domni preoș și teologi absolvenșii. — În cazuri de urgenșă confectionezurând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescriștie croitura cea mai nouă.

Petroleu,

se poate cumpăra de la o firmă solidă: 100 Kg. cu 32 Cor. în cisterne pe cari le pune la dispozișie fără chirie vânzătorul, liber de porto, în stașiunea Predeal, la granișa româno-ungară. La o eventuală comandă sunt a se depune 1000 Cor., iar restul se va achita prin asigurașie (Frachtbriefduplikat). Oferte sub I. W. 64.7 sau Rudolf Mosse Berlin S. W.

„LUMINA“

institut de credit și economii, societate pe acșii în Sibiu

Centrala: Telefon Nr. 177 Filiale: Sibiu str. Cisnădiei M.-Oșorheiu și Turda

Capital social K. 600.000 Fonduri de rezervă s. a. K. 50.000

Depuneri spre fructificare K. 2.000.000 — Active K. 2.800.000

Primește spre fructificare cu 5% interese fără anunș. Pentru depuneri mai mari de durată mai lungă cu anunș, de la corporașiuni bisericășii și particulari se acoordă și interese mai mari.

Da-ea după interesele dela depuneri o solvește institutul.

Depuneri se pot face și prin postă fără spese prin cecuri, cari la cerere le pune institutul la dispozișie, de asemenea se pot face și ridicări prin postă fără spese de porto.

Direcțiunea.

MOBILE

incrate solidă și conștantașe

se pot comanda în

EMIL PETRUȘIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sărli 27

Specializat în: mobile de tot felul pentru cinari sau căsătorii, mobiliari de hoteliari, vile, instituta, catinoale și restaurașiuni

— Telefon Nr. 47 — se legămă în com. teleog

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

„BRĂDETUL“

instituit de credit și economii societate pe acții în Orlat.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Brădetul” societate pe acții, se invită conform §-ului 19 din statutele societății la

a XXI-a adunarea generală ordinară,

care să va ține în Orlat la **22 Aprilie n. 1915, 12 ore a. m.** în localitatea institutului.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1914 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Deciziune asupra conturilor anuale și asupra împărțirii profitului curat.
4. Esmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, cari în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiați, sunt poftiți a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până la 22 Aprilie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, la 25 Martie 1915.

Direcțiunea.

Bilanț pro 1914.

Active.					Passive
		K f			K f
Cassa în numărar		2.984.97		Capital de acții 500 bucăți a 50 coroane	25.000.—
Escompt		57.206.—		Fond de rezervă	50.000.—
Imprumuturi pe obligațiuni				Fond de rezervă special	25.187.71
a) pe ipotecă	99.735.—			Fond de binefaceri	9.314.83
b) pe obligațiuni cu cavenți	194.175.—	293.910.—		Fond de penziune	6.197.32
Cont-curent		101.913.58		Depuneri spre fructificare	347.400.08
Efecte		5.175.—		Dividendă neridicată	88.—
Mobiliar		700.—		Diversi creditor	1.189.34
Casa institutului		7.000.—		Interese transitoare	866.18
Realități cumpărate		863.83		Cont-curent	3.442.—
Anticipațiuni		1.073.67		Profit curat	8.447.40
Interese restante		6.305.81			477.132.86
		477.132.86			

Profit și Perderi pro 1914.

Eșite					Intrate
		K f			K f
Interese la depuneri spre fructificare		19.475.93		Diverse interese:	
Spese administrative:				Interese dela cambii	3.576.48
a) Spese de cancelarie	1.203.98			" " hipotecă	6.839.63
b) porto și telefon	347.75			" " împrumuturi cu cavenți	13.031.68
c) Contribuțiune directă	2.559.47			" " Cont-curent	7.713.96
d) dare comitatenză	476.02			Interese de întârziere	1.007.12
e) arunc comunal și cameră	1.135.36			Proviziuni	5.500.15
f) darea după interesele depunerilor	1.947.59	7.670.17		Competință	850.48
Salare		2.400.—		Chiria	330.—
Marce de prezență		856.—			
Profit curat		8.447.40			
		38.849.50			38.849.50

Orlat, la 31 Decembrie 1914

Dr. George Prunaș m. p.,
prezident.

Ioan Manta m. p.,
vice-prezident.

Valeriu Popoviciu m. p.,
membru în direcțiune.

Alexandru Dregan m. p.,
secretar.

Dionisiu Aaron m. p.,
cassar.

Ioan Iliu m. p.,
membru în direcțiune.

Ioan Hanzu m. p.,
membru în direcțiune.

Ludovic Pesamosa m. p.,
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat contul profitului și al perderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu aceste.

Orlat, la 22 Martie 1915.

Dr. Stroia m. p.,
prez. com. de suprav.

Ioan Stroia m. p.,
membru în com. de suprav.

Aurel Decei m. p.,
membru în com. de suprav.

„ECONOMUL.”

Institut de credit și economii, societate pe acții în Cluj.

Convocare.

„Economul” institut de credit și economii, societate pe acții, Cluj își va ține

adunarea generală ordinară a XXIX-a

în 10 Aprilie n. 1915 Sâmbătă la 10 oare a. m. în localitatea institutului (Strada Weselényi Miklós Nr. 26).

Obiectele adunării vor fi:

1. Deschiderea adunării.
2. Esmitere alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal, și scrutare.
3. Raportul direcțiunii, raportul comitetului de reviziune, stabilirea bilanțului pro 1914, fixarea dividendei, decidera asupra propunerilor direcțiunii și darea absolutoriului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membri în direcțiune după sortire cf. § 32 din statute și a unui membru în locul devenit vacant prin abdicere.
6. Alegerea unui membru în comitetul de reviziune per restul perio lului.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
8. Inchiderea adunării.

La aceasta adunare se invită acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiile § 19 și 30 din statute. Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Economul” în Cluj, ținută la 16 Martie 1915.

E. Bianu m. p., prezident.

Dr. Frâncu m. p. director esecutiv.

ACTIVE

CONTUL BILANȚ la 31 Decembrie 1914.

PASIVE

		K	f			K	f
Cassa	K 57563.18			Capital	K	400000	—
Bon în Giro-Conto	101251.63			Fond de rezervă	247609.62		
Bon în cassa de păstrare postală	256.74	159071	55	Fond de penziune	76683.90	324293	52
Cambii		2868703	76	Depozite spre fructificare		2055826	17
Cambii cu acoperire ipotecară		623551	—	Reescont		1380343	—
Obligațiuni asigurate cu ipotecă	161877.71			Creditori		180066	26
Obligațiuni asigurate cu caventați	7064.50	168942	21	Lombard		118000	—
Conturi curente cu acoperire		154245	05	Dividende neridicate		2862	—
Efecte		385877	08	Interese transitoare		26503	26
Realități		113605	48	Profit curat		47117	98
Debitori		38535	—				
Mobilier	9545.—						
Amortizare	965.86	8580	—				
Interese ds reescont anticipate pro 1915		13901	06				
		4535012	19			4535012	19

DEBIT

CONTUL PROFIT și PIERDERI pro 1914.

CREDIT

		K	f			K	f
Interese :				Interese :			
pentru depuneri spre fructificare	105329.71			dela cambii escontate	257297.57		
„ reescont	117729.63			„ credit cambiale cu impr. hipot.	51718.96		
„ fondurile institutului	13259.86	236319	20	„ imprumuturi pe obligații	12306.95		
Spese :				„ efecte	18184.40		
Salare	30585.09			„ cont curent	3780.82	343288	70
bani de quartir	7401.80			Proviziuni diverse		27030	34
imprimate, registre, chirii și diverse spese	19623.15			Chirii și arânzi		9694	98
marce de prezență	3456.—	61066	04				
Contribuțiune :							
directă	24011.90						
10% după interesele de depuneri	10533.04	34544	94				
Amortizare :							
de mobilier	965	965	86				
Profit curat	47117	47117	98				
		380014	02			380014	02

Cluj, la 31 Decembrie 1914.

Dr. Frâncu mp. director esecutiv.
E. Bianu mp. prezident.

Dr. Dăianu mp vice-prez.

Ioșif Ōrga mp secretar.
Ladislau Popp mp.

Dr. B. Basiota mp.

Pentru contab. Sabin Nemes compt.
Dr. C. Pop mp. I. Br. Hodoș mp.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu cărțile.
Cluj, la 16 Martie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Ioan Godolan mp. prezident

I. Lisai mp.

Simeon Pop mp.

Ioan Hațiegan mp.

A. C. Domșa mp.

Raportul comitetului de reviziune:

Oncrată adunare generală!

În decursul anului 1914 am examinat în mai multe rânduri cărțile principale și auxiliare ale institutului de credit și economii „Economul”, mai de parte am examinat bilanțul anului 1914 și contul profitului și al pierderilor și am aflat, că acelea sunt cu conștientă și încheiate corect și acurat. Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și induae în inventar. Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absolutoriul direcțiunii și subscrisului comitet de reviziune pentru gestiunea anului expirat.

Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l'am examinat și-l recomandăm spre primirea prin urmare propunem să se dea:

5% dividendă acționarilor	K 20000.—	Transport	K 36685.82
10% pentru scopuri filantropice din cari		Remunerațiuni pentru personalul, care nu se împărțesește din tantiemă	„ 1000.—
5% bisericii gr. cat. din Cluj	K 1355.90	Parohiei române gr. cat. pentru susținerea școlii gr. cat. din Cluj	„ 2200.—
5% împărținde prin adunarea generală prezentă	K 1355.90	(dotație anuală cf. dec. ad. gen. din 1907)	„ K 2200.—
10% tantiema direcțiunii	2711.80	Dotația Mesei studenților academici „Dr. Aurel Mureșianu” Cluj	„ 500.—
4% „ directorului executiv	1084.68	Casnei române din Cluj (dați)	„ 400.—
8% „ funcționarilor	1169.36	Clubului sportiv din Cluj	„ 325.—
5% „ comitetului de reviziune	1355.90	Ambulanței Petran, Cluj	„ 2000.—
2% „ „ „ membrii externi	542.34	Ajutorare familiilor lipsite a celor înrolați	„ 1000.—
5% fondul de pensiuine	1355.90	Fondului de penziuni (dot. extraord.)	„ 1000.—
8% „ special de rezervă	2169.36	Fondul special de rezervă	„ 2007.16
4% „ de rezervă	1084.68		
Restul de 44%	1500.—		
Dotarea serviciului informator	1500.—		
	Transport K 36635.82		
			K. 47.117.98

Cluj, la 16 Martie 1915.

I. Lisai mp.

Simeon Pop mp.

Ioan Godolan mp.

Ioan Hațiegan mp.

A. C. Domșa mp.